

Šiame numeryje skaitykite:

3 psl.

Konkurso „Metų ūkis 2013“ laimėtojai — patikimi „Žemaitijos pieno“ partneriai

Kiek naudingų medžiagų turime gauti per pusryčius?

Karvių melžimas — labai svarbus ir atsakingas darbas pieno fermoje

4 psl.

Jiems lapkritis — neeilinių gimtadienių mėnuo

5 psl.

„Žemaitijos pienui“ turi atsiverti Kinijos rinka

LEAN sistemos diegimas padeda siekti nuolatinio tobulėjimo

6 psl.

Galvijų kvėpavimo takų virusinės ligos

Pieno kokybės priklausomybė nuo įvairių veiksnių

7 psl.

Prisiminkime gruodžio mėnesio šventes

8 psl.

„Žemaitijos pieno“ valdyba sveikina

Leidžia Lietuvos pieno ūkių asociacija kartą per mėnesį, nuo 1995 09 23.

Pienininkystė

Darbas yra žmogaus gyvenimas (F.Volteras)

2013 11 24, Nr.11 (193)

Dalia Grybauskaitė padovanojo lietuvišką sūrį Angelai Merkel

2013 m. spalio 24 dieną savo Facebook profilyje Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė rašė: „Pasveikinau Vokietijos kanclerę Angelą Merkel su pergale rinkimuose. Padovanojau jai Europoje itin pamėgtą lietuvišką sūrį DŽIUGAS®. Kanclerė ne tik mėgsta lietuvišką sūrį, bet ir tvirtai palaiko Lietuvą ginčą dėl prekybos ribojimų“.

Europos Vadovų Tarybos (EVT) posėdyje Briuselyje dalyvavusi Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė pasveikino Vokietijos kanclerę Angelą Merkel su pergale Bundestago rinkimuose ir padovanojo lietuvišką sūrį DŽIUGAS®, kurį gamina „Žemaitijos pieno“ bendrovė.

Pasak šalies vadovės, lietuviš-

kas sūris yra žinomas ir vertinamas visoje Europoje. Dėkodama už dovaną, A.Merkel sakė, jog palaiko Lietuvą ir mėgsta lietuvišką sūrį.

Spalio mėnesį sukurtas tinklapis, skirtas remti Lietuvos pieno gamintojų produktus. Jame pateikiamos su šių produktų draudimu susijusios naujienos, žemėlapis su nuorodomis, kuriose Europos ša-

lyse galima įsigyti lietuviškų produktų.

Freedomcheese.com pateikiamas uždraustų Lietuvos pieno produktų gamintojų gaminių sąrašas ir šalių, kuriose jais prekiaujama, žemėlapis. Skelbiama, kad žemėlapio iniciatorius — britų savaitraščio „The Economist“ tarptautinio skyriaus redaktorius Edwardas Lu-

casas.

Lietuviškų pieno produktų importo į Rusiją blokada tebevyksta. Maskva teigia, kad tai padaryta dėl nepakankamo produktų saugumo, bet Lietuvos ir Europos Sąjungos pareigūnai tai vadina politiškai motyvuotu žingsniu.

„Pienininkystės“ informacija

Geriausios Lietuvos melžėjos pieną tiekia „Žemaitijos pienui“

Pirmosios vietos respublikinio melžėjų konkurso nugalėtoją Aliną Butkevičienę (centre) pasveikino Lietuvos pieno ūkių asociacijos direktorė Rigilda Banienė ir „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkas Donatas Viskontas.

Neseniai Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademijos iškilnių salėje buvo aptarti tryliktojo respublikinio melžėjų ir aštuntojo pažangiausių gyvulininkystės ūkių konkursų rezultatai. Šiais metais net trys melžėjos, pieną tiekiančios „Žemaitijos pieno“ bendrovėi, konkurse užėmė aukščiausias vietas. Tai Alina Butkevičienė iš Kretingos rajono, Lina Snegiriovienė iš Pagėgių savivaldybės ir Rūta Daukševičienė iš Utenos rajono. Tarp „Pažangiausių gyvulininkystės ūkių“ geriausiųjų, bendradarbiaujančių su „Žemaitijos pieno“ bendrove, — taip pat trejetas sumanių darbuotojų — skuodiškė Danutė Jakumienė, šilutiškiai Algimantas Kliučinskas ir Virginija Macijauskienė.

Geriausią Lietuvos melžėją šiemet išrinkta mišraus augalininkystės ir gyvulininkystės ūkio savininkė Alina Butkevičienė iš Kretingos rajono, nurungusi kitus 64 konkurso dalyvius. Konkurso organizatoriai pabrėžia išskirtinį melžėjo vaidmenį šiuolaikiniame pieno ūkyje, kuriame populiarėja sudėtinga melžimo įranga, didėja karvių produktyvumas.

Antrąją vietą įvertinta Lina Snegiriovienė, jau 16 metų melžianti žemės ūkio bendrovės „Bajėnai“ karves. Trečioji prizininkė — šeimos ūkio atstovė Rūta Daukševičienė iš Utenos rajono.

Apibendrinamas šviečiamojo renginio „Geriausios melžėjos 2013“ rezultatus, or-

ganizacinio komiteto pirmininko padavutojas, LSMU Veterinarijos akademijos Josifo Taco melžimo mokyimo centro vadovas Saulius Tušas pasitebėjo, kad kasmet melžėjų meistriskumas ir lygis kyla, ypač tai gerai matoma antrą, trečią ir daugiau kartų varžytuvėse dalyvaujančiųjų rezultatuose.

„Jei melžėjai per konkursą sugeba parodyti gerus rezultatus, tai nėra abejonių, kad ir kasdieniame darbe jie taikys teorines ir praktines žinias, o nuo to pieno ūkis tik dar labiau klestės“, — sakė S.Tušas.

(Nukelta į 2 psl.)

Geriausios Lietuvos melžėjos pieną tiekia „Žemaitijos pienui“

(Atkelta iš 1 psl.)

Šiomet melžėjų varžytuvės surengtos 9 rajonuose (Ukmergės, Pagėgių, Kauno, Kretingos, Radviliškio, Pakruojo, Panevėžio, Utenos ir Šilalės), iš viso jose dalyvavo 65 dalyviai, iš kurių tik 4 vyrai. Pasak S.Tušo, ypač aktyviai varžytuvės vyko Utenos rajone,

ūkiai tiekia pieną. „Tada likau prie paskutiniųjų, nes neįsivaizdavau, kaip viskas vyksta. Reikia daug pasiruošti, kasdieniai įgūdžiai daug ką sudaro, bet teorines žinias būtina pasikartoti“, — teigė pieno krypties ūkio šeimininkė. Apie 140 ha ūkyje melžiamos 54 karvės, o bendras gyvulių skaičius

ūkiai. Renginyje dalyvavęs žemės ūkio ministras prof. Vigilijus Jukna džiaugėsi, kad toks renginys vyksta ir pripažino, jog gyvulininkystė šiuo metu išgyvena ne pačius geriausius metus. „Iš tiesų šiai šakai reikia labai daug dėmesio. Sunku kalbėti apie gyvulininkystės pažangą ir gerus rodiklius, kai didžiulė problema yra gyvulininkystės specialistų, konkrečiai zootechnikų, trūkumas. Koks gali būti šakos konkurencingumas, jei nėra specialistų?“, — klausė ministras, kviesdamas Lietuvos zootechnikų sąjungos narius aktyvesnei veiklai. V.Juknos teigimu, ministerija neliks nuošalyje, ji darys viską, kad didėtų kvalifikuotų specialistų gretos ir augtų gyvulininkystės konkurencingumas.

Konkursu „Pažangiausias gyvulininkystės ūkis“ siekiama skatinti

Petras Kulvietis ir Rigilda Banienė pasveikina „Pažangiausio gyvulininkystės ūkio“ savininkę Virginiją Macijauskienę.

ti pažangiai ūkininkaujančiuosius taikyti moksliniais tyrimais pagrįstas gyvulių auginimo technologijas, didinti gyvulių produktyvumą,

tės ūkių savininkų pagerbimo renginyje vyravo ne tik šventiška, bet ir dalykiška nuotaika.

„Žinoma, ypač džiugu, kad visos trys vietos atiteko sau lygių respublikinėse varžytuvėse neturinčioms melžėjoms Alinai Butkevičienei, Linai Snegiriovienei ir Rūtai Daukševičienei, kurios pieną melžia „Žemaitijos pieno“ bendrovei. Greta rikiuojasi ir tarp pažangiausių gyvulininkystės ūkių geriausių rezultatų pasiekusių Danutės Jakumienės, Algimanto Kliučinsko ir Virginijos Macijauskienės ūkiai, bendradarbiaujantys su „Žemaitijos pienu“.

Šventėje, be R.Banienės, pasveikinti ir pagerbti savo zonos globamųjų melžėjų ir pažangiausių gyvulininkystės ūkių savininkų atvyko „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo vadybininkai Petras Kulvietis, Karolina Gečaitė, Artūras Titiškis ir Donatas Viskontas. Respublikinių konkursų nugalėtojams įteikti „Žemaitijos pieno“ valdybos pirmininko Algirdo Pažemecio pasirašyti padėkos raštai, taip pat legendinio sūrio DŽIUGAS® pakuotės.

„Atrodo, ne vieną šimtmetį žmonės melžia karves, o pasimokyti varžytuvėse vieniems iš kitų nuolat atsiranda. Juk ir pati pieno produkto kelio pradžia prasideda nuo melžėjo, nuo jo atsakomybės ir be priekaištų atliekamo darbo. Jeigu nebūtų mūsų geriausiųjų, tokiose įspūdingose šventėse nebūtų ir mūsų“, — nuoširdžiai kalbėjo Lietuvos pieno ūkių asociacijos administracijos vadovė.

„Pienininkystės“ informacija

Petras Kulvietis ir Rigilda Banienė pasveikina „Pažangiausio gyvulininkystės ūkio“ savininką Algimantą Kliučinską.

tobulinti ūkininkų profesinį pasirėmimą, kelti jų prestižą, užtikrinti ūkininkavimo tęstinumą ir plėtrą, informuoti visuomenę apie pažangaus ūkininkavimo privalumus. Be išskirtinio dėmesio inovacijoms ir jų sklaidai, kaip ir kasmet vertintas ūkio gyvulių produktyvumas, įdiegtos pašarų gamybos, šėrimo, melžimo ir kitos technologijos, buitinių atliekų, mėšlo, sručių laikymo, komposto duobių, naftos produktų talpyklų, technikos laikymo tvarkingumas. Taip pat domėtasi, kaip tvarkoma sodyba, prižiūrimos bendro naudojimo teritorijos, keliai, pakelės, pamiškės ar vandens telkinių pakrantės.

Pasak šventėje dalyvavusios Lietuvos pieno ūkių asociacijos administracijos direktorės Rigildos Banienės, geriausiųjų šalies melžėjų ir pažangiausių gyvulininkys-

Donatas Viskontas ir Rigilda Banienė pasveikina „Pažangiausio gyvulininkystės ūkio“ savininkę Danutę Jakumienę.

kur melžėjai itin siekė žinių, domėjosi savo klaidomis, kad ir ūkiuose galėtų gerinti rezultatus bei melžimo meistriškumą.

Mišraus augalininkystės ir gyvulininkystės ūkio savininkė Alina Butkevičienė, konkurse laimėjusi pirmąją vietą, dirba 292 ha žemės ir auginą 50 gyvulių, iš kurių 30 sudaro melžiamos Lietuvos juodmargių ir holšteinų veislių karvės.

„Dalyvaudama melžėjų varžytuvėse nedariau nieko kitaip nei įprastai kasdien melždama karves“, — pastebėjo geriausia šių

siekia 150, tačiau planuojama ūkį gerokai plėsti, nes namuose liko darbuotis abu Daukševičių sūnūs, melžti karves mokosi ir jų draugės. Bandai plėsti auginamos telyčios, penimi buliukai.

Veterinarijos akademijoje zooinžinerijos specialybę 1995 m. įgijusi R.Daukševičienė neslėpė, kad aukštojoje mokykloje gautos žinios ūkyje labai praverčia. „Dauguma ūkininkų gal to ir neįvertina, tačiau gyvulininkystės specialistų tikrai trūksta“, — opiai šio laikmečio problemą akcentavo Ute-

Antrosios vietos melžėjų varžytuvių nugalėtoja Lina Snegiriovienė su konkurso organizatoriais ir rėmėjais.

metų melžėja, varžytuvėse dalyvavusi trečią kartą. Beje, 2008 m. respublikiniame melžėjų konkurse ji taip pat laimėjo pirmąją vietą.

Antrosios vietos nugalėtoja Lina Snegiriovienė žemės ūkio bendrovėje „Bajėnai“ melžia 130 karvių. Bendrovės vadovo paskaitinta moteris melžėjų varžytuvėse dalyvavo jau šeštą kartą, anksčiau Pagėgių savivaldybėje ji vis užimdavo antrą arba trečią vietą. Pasak L. Snegiriovienės, sudėtingiausia dalyvaujant konkurse — pamelžti karvę, nes kaip ir kasdieniame darbe, taip ir dalyvaujant varžytuvėse, tenka nuolat mokytis.

Trečioji geriausioji melžėja — Rūta Daukševičienė varžytuvėse rungsi antrą kartą. Moteris pasakojo, kad pirmą kartą sudalyvauti konkurse Kupiškio rajone pakvietė „Žemaitijos pienas“, kuriam

nos rajono gyvulininkystės ūkio savininkė.

Geriausią melžėją renkama jau 13 metų paeiliui. Pagrindinis konkurso tikslas — gerinti melžėjų meistriškumą, tobulinti jų kvalifikaciją.

Šventėje pagerbti ir apdovanoti pažangiausi gyvulininkystės ūkiai. Iš daugiau kaip 70 konkurse dalyvavusių ūkių išrinkta 12 laureatų. Lietuvos zootechnikų sąjungos atstovų teigimu, šiais metais konkursas organizuotas kiek kitaip nei lig šiol, nes didžiulis dėmesys skirtas ūkio inovatyvumui ir naujovių sklaidai vertinti.

Daugiausia apdovanotų ūkininkų pažangias technologijas diegia pienininkystės ūkiuose. Tarp penkių — trys ūkiai tiekiantys pieną „Žemaitijos pienui“. Tai skuodiškės Danutės Jakumienės ir šilutiškių Algimanto Kliučinsko bei Virginijos Macijauskienės pieno

Melžėjų varžytuvių trečiosios vietos laimėtoja Rūta Daukševičienė su konkurso steigėjais ir rėmėjais.

Konkurso „Metų ūkis 2013“ laimėtojai — patikimi „Žemaitijos pieno“ partneriai

Konkursą „Metų ūkis“ Lietuvos ūkininkų sąjunga šiemet organizavo jau 20-tą kartą. Tai tikrai pačias ilgiausias tradicijas turintis konkursas, kuris per tiek metų šiek tiek kito savo forma, tačiau esminiai dalykai išliko tie patys.

Pirmasis konkursas įvyko 1994 m. pagal tų pačių metų birželio 1 d. LŪS tarybos posėdyje patvirtintus nuostatus ir nuo tų metų jis buvo rengiamas kasmet. Pirmajame konkurse galėjo dalyvauti LŪS nariai, turintys ne mažiau kaip 10 ha žemės. Šio reikalavimo jau seniai nebelikę ir šiandien svarbiausia, kad ūkis per pastaruosius metus būtų padaręs realią pažangą ir įvertintas pagal konkurso nuostatus. Aišku, nuo to laiko ūkiai Lietuvoje gerokai pastambėjo, bet tarp laimėtojų tikrai yra įvairaus dydžio puikiai besitvarkančių ūkių.

Šiais metais gauti rezultatai iš 40 savivaldybių. Iš viso konkurse dalyvavo 463 ūkiai, iš jų buvo išrinkti 120 laimėtojų: 40 pirmosios, 41 antrosios ir 39 trečiosios vietų.

Konkurse „Metų ūkis 2013“ tarp nugalėtojų ir prizininkų pateko ir ūkiai, pieną tiekiantys „Žemaitijos pienui“.

Pirmąją vietą užėmė klaipėdiškių **Ilonos ir Roberto Marcinkevičių**, plungiškių **Jurgitos ir Viliaus Pocių**, šilutiškių **Vidos ir Algimanto Kliučinskų** ūkiai.

Antrąją vietą pelnė jurbarkiškės **Vilijos Masaitienės**, plungiškių **Rūtos ir Sauliaus Vengalių**, rietaviškės **Valerijos Stancelienės**, šilališkių **Vidos ir Jono Baublių**, šilutiškių **Aidos ir Andriaus Vindžiagelskių**, telšiškių **Ritos ir Raimundo Jančauskų** ūkiai.

Trečioji vieta skirta rietaviškių **Dianos ir Ramūno Samoškų**, šilališkių **Irenos ir Antano Tamošaičių** bei šilutiškių **Virginijos ir Jono Macijauskų** ūkiams.

Per pastarąjį dešimtmetį šiemet pirmą kartą tarp laimėtojų vyrauja gyvulininkystės ir mišrios specializacijos ūkiai. Pagal 120 laimėtojų anketose nurodytus duomenis yra 61 gyvulininkystės ir mišrios specializacijos ūkiai (tarp jų 2 ekologiniai).

Ūkininkaujančių laimėtojų vidutinis amžius 45 metai (pirmosios vietos — 46 m., antrosios — 45 m., trečiosios — 44 m.), ūkininkauti pradėję vidutiniškai apie 1999-2000 m.

Pagal išsilavinimą savo anketose laimėtojai nurodė, jog didžioji dauguma turi aukštąjį (28 proc.) ir aukštesnįjį išsilavinimą (28 proc.), spec. vidurinį turi 36 proc., o 8 proc. nurodė turintys kitą išsilavinimą.

Respublikinis laimėtojų rezultatų aptarimo renginys vyks š.m. gruodžio 13 d. (penktadienį) kultūros ir sporto centre „Girstutis“, Kaune. Renginio pradžia 11 val.

Kiek naudingų medžiagų turime gauti per pusryčius?

Pusryčiai — tai puodelis juodos kavos? Avižinė košė? Kiaušinienė su kumpiu ar varškė su jogurtu? Kiek žmonių, tiek nuomonių. O kokie turėtų būti sveiki pusryčiai? Kokiomis maistinėmis medžiagomis privalome aprūpinti savo organizmą iš pat ryto?

Per pusryčius — pusę dienos kalorijų?

Medikų teigimu, pusryčiauti reikia iki 10 valandos ryto ir su pusryčiais turėtume gauti pusę dienos kalorijų normos. Taip rekomenduojama dėl to, kad maistas suvalgytas per pusryčius per dieną bus „sudegintas“, nes teiks mums energijos, ir, vadinas, nesikaups atsargų pavidalu ant liemens ar kitų kūno vietų. Sveiki pusryčiai — tai gera sveikata, puiki nuotaika ir energijos užtaisas visai dienai. Nerekomenduojama valgyti itin sočių pusryčių, nes taip padarysime organizmui praktiškai tiek pat ar net daugiau žalos kaip ir visai nepusryčiaudami.

„Teisingų pusryčių“ taisyklės

Dietologų teigimu, idealūs pusryčiai — tai 1/3 paros normos baltymų, 2/3 normos angliavandenių ir mažiau kaip 1/5 normos riebalų. Pusryčių meniu turėtų sudaryti grūdiniai ir pieno produktai, taip pat vaisiai. Grūdų produktai suteiks energijos, vaisiai aprūpins vitaminais, o pieno produktai — nepamainomas vertingų mineralų ir gyvulinės kilmės angliavandenių šaltinis.

Daug kas galvoja, kad sveikiau pusryčiai — košės, bet jos nėra skanios. Iš tiesų, košės — puikus ne tik angliavandenių, bet ir vitaminų, mineralų, augaliniai riebalai, baltymų ir ląsteliųos (maistinių skaidulų) šaltinis. Svarbu, kad kruopų sudėtyje esantys angliavandeniai yra ne paprastieji, lengvai pasisavinami, o sudėtiniai, kurie ne taip greitai skyla, todėl nesusidaro jų perteklius, kuris galėtų virsti riebalais, ilgiau išlieka sotumo jausmas. Taigi sudėtinų angliavandenių šaltiniai — ne bandelės ir cukrus, o kruopos, pieno produktai, vaisiai ir daržovės. O skanesnę košę padaryti labai paprasta — pagardinkite ją sviestu, medumi, riešutais, džiovintais ar šviežiais vaisiais.

Mėgstantiems pusryčiams sumuštinis, siūloma valgyti rupašaus malimo arba viso grūdo dalių duonos gaminius. Riekelė duonos kartu su gabalėliu fermentinio sūrio, pvz., ekologiško „Dobilas“, — vienas paprasčiausių, greičiausių, tačiau kartu sveiku ir maistingu pusryčių variantu, nes valgant fermentinį sūrį mūsų organizmas gauna baltymų ir kalcio.

Neturintiems daug laiko pusryčiams, tačiau daug dirbantiems ir karjeristams, kuriems dažnai trūksta vitaminų, tiks greitai pagaminami pieno ar jogurto kokteiliai, pagardinti įvairiais priedais. Tereikia išplakti vaisius, riešutus, jogurtą ir pusryčiai paruošti. Tai vadinamasis „smuzi“ (angl., smooth — švelnus) arba vaisių ir daržovių kokteilis-tyrė, kuriam gaminti tereikia pasitelkti fantaziją, o produktai tinka kone visi. Svarbu žinoti, kad šie kokteiliai labai maistingi.

Kokybiškų pieno produktų vartojimas — daugelio ligų profilaktika? Pieno produktai pusryčiams — ir skanu, ir naudinga, ir sveika. Tai greitas būdas aprūpinti organizmą visomis būtinomis medžiagomis, reikalingoms ląstelėms atsinaujinti ir energijai gauti. Tačiau ne visas parduotuvėse siūlomas pienas yra vienodai naudingas. Kokybiškiausi, kaip žinoma, yra ekologiški produktai.

Kokybiškų pieno produktų vartojimas — daugelio ligų profilaktika. Visiems žinoma, kad pieno produktai — tai kalcio ir vitamino D šaltinis. Tačiau be jų, piene yra daugiau kaip 200 įvairių naudingų medžiagų (riebalų, angliavandenių, vitaminų, fermentų, mineralinių ir imuninių medžiagų, kt.). O svarbiausia, kad visos jos taip subalansuotos, jog

itin lengvai mūsų organizmo pasisavinamos. Ne visi žmonės pieną toleruoja, tačiau tai jokių būdu neturėtų tapti priežastimi atsisakyti pieno produktų. Netoleruojantiems laktozės labai tinka kiti rauginti pieno gaminiai — varškė, sūris, jogurtas, kefyras ir pan.

Rauginti produktai, ypač jogurtas, vertingi dėl savo poveikio žarnyno mikroflorai. Tai lengvai pasisavinamas produktas, kuriame gausu baltymų, nepakeičiamųjų amino rūgščių, kalcio, fosforo, vitaminų. Jogurto nauda neabejotina. Juk jo sudėtyje, be daugybės naudingų medžiagų, yra itin reikalingų mūsų žarnyno mikroflorai bakterijų (Lactobacillus bulgaricus, Lactobacillus bifidus, kt.).

Pusryčiams tinka visi pieno produktai. Pvz., skubantiems į darbą ir nemėgstantiems plūsti virtuvėje, bet norintiems greitai, socialiai ir, be abejo, skaniai papusryčiauti rekomenduojama rinktis varškę, varškes sūrelius. Varškę galima pagardinti džiovintais vaisiais, riešutais, uogomis ar jogurtu.

Primename, kad visus maisto produktus reikia rinktis atidžiai, skaityti etiketes ir pirkti pieną, varškę ar jogurtą, o ne varškės ar pieno produktus. Geriausia rinktis natūralius, ekologiškus produktus, nes jų gamintojai užtikrina, kad ekologiškų produktų sudėtyje nėra cheminių konservantų, sintetinių dažiklių, kvapiųjų ir genetiškai modifikuotų ar kitų žmogaus organizmui kenksmingų medžiagų, ar nenaudingų sintetinių priedų. Ekologiškų produktų kokybė itin kontroliuojama, todėl ir pirkėjas, jų įsigydamas, yra užtikrintas, kad perka aukščiausios kokybės produktą.

Specialistas pataria

Karvių melžimas — labai svarbus ir atsakingas darbas pieno fermoje

Sudėtinga šiuolaikinė melžimo technika ir pažangios technologijos reikalauja iš melžėjo gero teorinio ir praktinio pasiruošimo. Todėl gera melžėja yra labai vertinama, nes ji yra tarpininkas tarp melžimo įrangos ir karvės. Nuo to, kaip melžėja sugeba tai suderinti, priklauso karvės tešmens sveikatingumas, pieno primilžis ir kokybė.

Dauguma pienininkystė besiverčiančių ūkininkų gerai supranta klinikinio mastito daromus nuostolius, tačiau neįvertina slapto tešmens uždegimų žalos, dėl ko mažėja pieno kiekis, blogėja pieno sudėtis ir kokybė. Pagrin-

dinė priežastis sukelianti tešmens uždegimą — netinkamas ar neuolatinis vakuumas, netvarkinga melžimo įranga bei blogai organizuojamas melžimo procesas. Visa tai gali sukontroliuoti tik geri melžėjai.

Šiais metais jau tryliką kartą Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademijos Josifo Taco melžimo mokymo centras suorganizavo respublikinį konkursą „Geriausio melžėjo“ arba melžėjų varžytuves. Pagrindinis konkurso tikslas — teorinių žinių gilinimas ir praktinių įgūdžių bei meistriškumo tobulinimas, kuris reikalingas sunkiame kasdieniame melžėjų darbe.

Melžėjų varžytuvėse dalyviai run-

gėsi teorinio testo, melžtuvo sanitarinio apdorojimo, sanitarinio pasiruošimo melžti, melžimo, pieno švarumo ir somatinių ląstelių testavimo rungtyse.

Kiekvienas etapas yra pakankamai svarbus. Iš teorinių žinių reikia žinoti pieno atleidimo fiziologiją, suprasti melžimo įrangos konstrukciją ir darbą, mokėti tinkamai organizuoti melžimo procesą. Tinkamai plaunant melžtuvą prieš melžimą ir po jo galima užtikrinti gerą pieno švarumą ir užkirsti kelią ligų sukėlėjų pernešimui nuo karvės karvei. Melžimo metu labai didelis dėmesys turi būti skiriamas tešmeniui paruošti prieš melžimą ir prisitaikyti prie kiekvienos karvės tešmens formos

ir melžimo savybių. Melžimo eigos stebėjimas ir savalaikis melžiklių nuėmimas nuo išsimelžusių atskirų spenių ar visų spenių yra svarbus nepriklausomai nuo melžimo įrangos automatizavimo lygio. Galutinis rezultatas, kuris parodo melžėjos meistriškumą yra pieno švarumas. Tik tinkamai atliekant visas melžimo operacijas galima primelžti daug ir švaraus pieno.

Labai norisi pasidžiaugti, kad dalyvių meistriškumas palaipsniui kyla. Pastebima tendencija, kad konkursuose dalyvaujančiųjų jau ne pirmąjį kartą meistriškumas dažniausiai būna aukštesnis. Jei konkurso metu dalyvis žino, kaip tinkamai atlikti visas melžimo

operacijas, dažniausiai didžiąją dalį žinių panaudoja ir savo ūkyje kasdieniame karvių melžime.

Norime padėkoti ūkių šeimininkams už papildomą rūpestį, kad įsileido konkurso dalyvius ir svečius į savo ūkį. Konkurso metu vertinamas ne ūkis, o melžėjų meistriškumas ir tikimės, kad ateityje organizuojant konkursus bus lengviau rasti ūkį, kuris priims konkurso dalyvius ir dalyvių aktyvumas bus didesnis.

Tik turint pakankamai teorinių žinių ir praktinių įgūdžių galima sukontroliuoti mastito atsiradimą ir jų plitimą, pagerinti pieno kokybę ir užtikrinti pieno ūkio pelningumą.

Doc. dr. Saulius Tušas
Josifo Taco melžimo mokymo centro vadovas

Mieli „Pienininkystės“ laikraščio skaitytojai!

Jeigu Jums kilo minčių, kaip leisti dar įdomesnę mūsų laikraštį, neabejodami pasidalinkite su redakcine kolegija.

Siūlykite įvairiausių temų, kurių norėtumėte rasti „Pienininkystėje“.

Rašykite el.paštu: lpuia.info@gmail.com arba skambinkite telefonu (8~444) 22391. Lauksime! Kurkime laikraštį kartu!

Redakcinė kolegija

Lapkritį savo jubiliejinus gimtadienius arba sukaktis šventė 4 ūkininkai, pieną tiekiantys „Žemaitijos pienui“.

30 metų sukaktį atšventė **Mindaugas Monkevičius** iš Mažeikių rajono Sedos.

50 metų jubiliejus sukako **Romualdui Tviskui**, gyvenančiam Kupiškio rajone, Skapiškio seniūnijoje, Naivių kaime.

70 metų sukaktį šventė Plungės rajono Platelių seniūnijos Platelių miestelio ūkininkas **Steponas Barsteika**.

80 metų sukako **Feliksui Zulonui** iš Plungės rajono Babrungo seniūnijos Berenių kaimo.

Jų pasveikinti atvyko Lietuvos pieno ūkių asociacijos administracijos direktorė Rigilda Baniienė, „Žemaitijos pieno“ Žaliavos pirkimo direktoriaus pavaduotoja Liudvina Skurdalienė, vadybininkai Jolanta Lekienė ir Artūras Titiškis.

Inžinieriaus patirtis praverčia ūkininkaujant

Baigęs mokslus Mažeikių politechnikos mokyklos aukštesniųjų studijų skyriuje, vėliau — Šiaulių kolegijoje, Mindaugas Monkevičius ne tik ūkininkauja su broliu Karoliu ir mama Danute, bet ir dirba degalinėje elektros inžinieriumi. Inžinieriaus įgūdžiai ir patirtis visada praverčia ūkyje bei talkinant kitiems.

Mindaugas Monkevičius su dukra Kamile ir mama Danute.

„Mindaugas puikiai remontuoja elektros prietaisus, o ir traktorių visiškai išardęs galėtų vėl surinkti“, — džiaugiasi sūnumi mama Danutė.

Su šeima M.Monkevičius įgyvendino Pieno direktyvą bei Ūkio modernizavimo programą, įrengė pieno liniją. Dabar daug lengviau melžti karves, taip pat kur kas geresnė pieno kokybė. Pieną tiekia „Žemaitijos pienui“.

Ūkyje daugiausiai darbų nudirba Karolis. Broliai puikiai sutaria, visada noriai vienas kitam padeda, o laisvalaikį kartu ir į žvejybą traukia. Sesuo Loreta dirba Mažeikiuose bibliotekininke.

Mamos Danutės vaikams įskiepytas darbštumas, atsakingumas ir nuoširdumas nuo mažumės mokė palaikyti vienas kitą, kartu dirbti, padėti. Šiandien Danutė džiaugiasi trimis anūkais.

Optimizmas neleidžia stovėti vietoje

Naivių kaime, Kupiškio rajone, gyvenantis ūkininkas Romualdas Tviskus ir jo „dešinioji“ ranka žmona Daiva ūkyje tvarkosi be didelių problemų.

Visi darbai atliekami savo jėgomis, nes Romualdas turi auksines rankas. Ar technika sugenda, ar statybiniai darbai laukia, — visur jis suspėja ir pats sugęba viską padaryti.

Pieno verslą Tviskų šeimyna pradėjo nuo vienos karvės. Gimęs pirmajai atžalai, į kiemą buvo parvesta ir pirmoji žalmargė. Po to sekė antra ir trečia. Nepamatė, kaip banda išsiplėtė, o ir nauda neblogo buvo — labai praverė papildomos pajamos ūkiui plėsti. Kieme ir technikos atsirado, su kuria ūkininkai galėjo kokybiškus pašarus žiemai ruošti.

Jaunatviški Romualdas ir Daiva juokdamiesi pasakojo: „Suspėjam ūkyje, tai norisi dar kažkuo užsiimti“. Romas priešgaisrinėje valdyboje dirba gelbėtoju, tačiau budėjimas jam visiškai netrukdo ūkio darbams: tiek sėja, tiek javapjūtę darbštuolis pradeda ir baigia laiką. O Daiva yra Naivių bendruomenės pirmininko pavaduotoja, tad visuomeninių darbų užtenka. Reikia ir renginius organizuoti, ir pačiai juose dalyvauti. Taip pat Tviskai nesi-

Romualdas Tviskus su žmona Daiva.

bodi ir sunkiai gyvenančius žmones ar našlaičius paremti.

Veiklių ir iniciatyvių ūkininkų galvose kirba daugybė naujų sumanymų. Šiemet Romualdas vėl pateikė paraišką žemės valdų modernizavimui gerinti — mat praverstų technika, su kuria galėtų dar ekologiškiau ir kokybiškiau atlikti visus ūkio darbus.

Sveikiname geriausius spalio mėnesio ūkininkus pagal skirtingas superkamo pieno kiekio grupes

Pirmoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 50 iki 199 kg natūralaus pieno)

Petras Petrekūnas — Pavėkių k., Bubių sen., Šiaulių r.

Antroje grupėje

(per dieną parduoda nuo 200 iki 499 kg natūralaus pieno)

Danutė Serapinienė — Kalnėnų k., Gadūnavo sen., Telšių r.

Trečioje grupėje

(per dieną parduoda nuo 500 iki 999 kg natūralaus pieno)

Reda Šapienė — Viešvėnų k., Viešvėnų sen., Telšių r.

Ketvirtoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 1000 iki 1999 kg natūralaus pieno)

Bronislovas Jonikas — Kontaučių k., Žlibinų sen., Plungės r.

Penktoje grupėje

(per dieną parduoda nuo 2000 kg ir daugiau natūralaus pieno)

Adomas Gervinskas — Daukšių k., Skuodo sen., Skuodo r.

Geriausio ekologiško pieno gamintoja

Bronislava Grauslienė — Jodėnų k., Nausodžio sen., Plungės r.

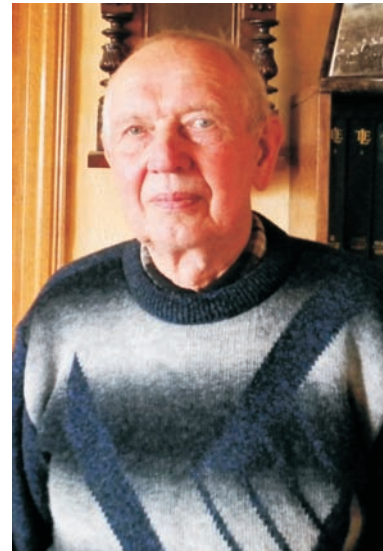
Nuotaikingai pasitinka kiekvieną dieną

Feliksas Zulonas, užaugęs Kupiškyje, o mokslus baigęs Panevėžio hidromelioracijos techniku, likimui susiklosčius atsikėlė į žmonos Irenos tėviškę — Barenių kaimą (Plungės r.). Kurį laiką dirbo Salantuose.

Iširę kolūkiai ir galimybė susigražinti turėtą žemę paragino įkurti nuosavą ūkį. Pasak Felikso, pati ūkio įkūrimo pradžia — 1992 metais. „Pirmieji nepriklausomybės metai buvo sunkūs Lietuvai, Tarybų sąjungos taikoma ekonominė blokada sustabdė daugelio žaliavų tiekimą į mūsų šalį. Gal todėl pirmąją įsigytą karvutę pavadinau „blokadine“, — šypsodamasis pasakojo ūkininkas.

Felikso ir Irenos šeimoje užaugo du vaikai. Dukros Astos sodyba — visai šalia tėvelių. Sūnus Valdas su žmona Augustina gyvena kartu su tėvais — padeda ūkio darbuose.

Apsuptas rūpestingų, vienas kitą palaikančių artimųjų, kurie visada geros nuotaikos ir optimistiškai žvelgia į gyvenimą, Feliksas gyvena gražiai įrengtame name, prižiūrimoje, tvarkingoje sodyboje, kurios kieme iš karto į akis

Feliksas Zulonas.

krenta sena klėtis, pasidabinusi paties Felikso rankomis darytais drožiniais.

Plungės rajono savivaldybė 2012 metais Irenai ir Feliksui Zulonams, kaip gražiausios ūkininko sodybos pirmosios vietos laimėtojams, įteikė padėkos raštą.

Feliksas turi keletą hobijų. Vienas iš jų — „Žalgirio“ krepšinio komandos sirgalis. Taip pat renka ir kolekcionuoja senovinius daiktus.

Laiko pakanka darbui ir pomėgiams

Stepono Barsteikos tėviškė — Dauskių kaime, Klaipėdos rajone. Ūkininkauti vyras pradėjo ne iš karto. Po karinės tarnybos kurį laiką dirbo fermos vedėju, „Linų audiniuose“ ir kitus darbus, tačiau visada augindavo ir gyvulius. Įkūręs savo ūkį, jį puoselėdamas ir plėsdamas, įgyvendino Pieno direktyvą.

Sūnus Irmantas, baigęs studijas Vilniaus ir Klaipėdos universitetuose, šiuo metu dirba teisi-

ninko darbą. Dukra Vaida, įgijusi universitetinį išsilavinimą Klaipėdoje, įsikūrė ir darbuojasi Gargžduose.

Stepono ir Rimos šeimoje dar auga jaunėlis keturiolikametis Mindaugas. Vaikinas puikiai groja triūba, lanko Platelių muzikos mokyklą, yra darbštus ir atkaklus, visada padeda tėvams ūkyje.

Anksčiau, kai gyveno Kintuose, Steponas itin mėgdavo žvejybą. Tačiau, atsikėlus į Platelių miestelį, vis daugiau laiko skiria

ūkininkavimo rūpesčiams, o mėgstamu laisvalaikio užsiėmimu tapo žaidimas šachmatais. Steponas su kitais prijauciančiais šiam žaidimui bičiuliais vyksta parungtyniauti į Ryškėnus, Plungę, dalyvavo ir Tauragėje rengtose „Nemuno“ šachmatų varžybose.

„Šachmatais žaisti išmokau dar mokykloje, šeštoje klasėje. Tada, jau po dviejų savičių, įveikiau mane išmokusį jais žaisti kitą, dviem metais vyresnį, moksleivį“, — pasakojo Steponas.

Steponas Barsteika.

„Žemaitijos pienui“ turi atsiverti Kinijos rinka

Žemės ūkio ministerijos kanclerės Dalios Miniataitės vadovaujama delegacija šių metų rugsėjo 11–13 dienomis Heifei mieste (Kinijos rytuose) dalyvavo 8-ajame Kinijos–Centrinės ir Rytų Europos šalių žemės ūkio prekybos ir ekonomikos bendradarbiavimo forume. Delegacija taip pat apsilankė Anhui provincijos žemės ūkio parodoje, kurioje savo produkciją eksponavo Lietuvos pieno pramonės ir alaus pramonės atstovai. Su šia delegacija vyko ir „Žemaitijos pieno“ eksporto vadovas Rytų šalių rinkoms Romusas Jarulaitis.

Palaikydami draugiškus šalių tarpusavio santykius, Kinijos žemės ūkio ministerijos organizuojamame forume Lietuvos žemės ūkio ministerijos atstovai ir R.Jarulaitis dalyvauja trečią kartą. Žemės ūkio ministerijos kanclerė, pristatydamas Lietuvos prekybinius lūkesčius su Kinija, sakė: „Lietuva turi užsibrėžtą siekį tapti artima bendradarbiavimo su Kinija partnere, todėl esu tikra, kad šis renginys ne tik padės sustiprinti ryšius, bet kartu padės supažindinti Kinijos vartotojus su aukštos kokybės lietuviška žemės ūkio ir maisto produkcija“.

Forumo atidarymo kalboje partnerystės svarbą pabrėžė ir Kinijos žemės ūkio viceministras Niu Dun — jis akcentavo siekį toliau stiprinti visapusį tarpusavio bendradarbiavimą žemės ūkio ekonomikos srityse. Žemės ūkio ministerijos kanclerė

D. Miniataitė jam įteikė 48 mėnesius brandintą kietąjį sūrį DŽIUGAS®, skaptuotą, medinėje dėžutėje.

Spalio 31 d. Kinijos Liaudies Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Zengwen Liu į susitikimą pakvietė Telšių rajono savivaldybės merą Vytautą Kleivą. Kartu vyko ir „Žemaitijos pieno“ eksporto vadovas Rytų šalių rinkoms Romusas Jarulaitis. Dalykinis pokalbis ir vakarienė vyko Kinijos ambasadoriaus rezidencijoje Vilniuje. Susitikimo pradžioje apsi-keista oficialiomis dovanomis: R. Jarulaitis padovanojo ambasadoriui legendinį sūrį DŽIUGAS®.

Meras V. Kleiva pristatė Telšius, jų geopolitinę, ekonominę situaciją, pasidžiaugė aukštu europiniu miesto įvertinimu dėl jo

pritaikymo įvairių grupių (tarp jų ir neįgaliesiems) žmonėms, spalio mėnesio viduryje Telšių miestą reprezentavusia paroda, surengta Europos Parlamente Briuselyje. Meras kalbėjo apie investicijų pritraukimo, taip pat iš tolimosios Kinijos, svarbą.

Mero manymu, būtų labai svarbu sutarti dėl įmonės „Žemaitijos pienas“ produkcijos eksporto į Kinijos rinkas, o jis pagal galimybes tarpininkautų tuo klausimu Vyriausybės lygmenyje.

D. Miniataitė įteikia DŽIUGAS® sūrį ragauja Niu Dun.

„Žemaitijos pieno“ atstovas R. Jarulaitis aptarė įmonės gaminamos produkcijos eksporto į Kiniją oficialaus tarpvalstybinio derinimo klausimus ir pakvietė ambasadorių apsilankyti ir apžiūrėti įmonę ir jos filialus.

Buvo sutarta, kad po Naujųjų metų bus pradėtas derinti Kinijos ambasadoriaus vizitas į Telšius, kurio metu bus stengiamasi pristatyti galimybes potencialiems Kinijos investuotojams.

Spalio 11–19 dienomis R. Jarulaitis vyko su „Žemaitijos pieno“ gaminiais į Kinijos Liaudies Respubliką. Buvo vežami kieta-

R. Jarulaičio dovana — Kinijos ambasadoriui Zengwen Liu — legendinio sūrio DŽIUGAS® pakuotė.

sis sūris DŽIUGAS®, plėšomos sūrio dešrelės PIK-NIK, prekinio ženklo „Žemaitijos senos tradicijos“ lydyti sūriai, „Šilutės Rambyno“ gaminamas „Snack“ užkandis.

R. Jarulaitis pastebėjo, kad kinai domisi „Žemaitijos pieno“ gaminiais, jiems jie patinka ir pageidautų matyti didžiųjų prekybos centrų lentynose.

Įdomi detalė: R. Jarulaitis Kinijoje pamatė parduodamas mūsiškes PIK-NIK sūrio dešreles. Pasirodo, jas iš mūsų perka olandai ir tiekia Kinijos rinkai. R. Jarulaičio manymu, tai svarus argumentas „Šilutės Rambyno“ gaminamoms sūrio dešrelėms PIK-NIK tiesiogiai patekti į Kinijos rinką.

R. Jarulaičio nuotaikos optimistinės. Jis pastebi teigiamus pokyčius Kinijoje, vertinant „Žemaitijos pieno“ produkciją, ypač kietąjį sūrį DŽIUGAS®. „Kinijos rinka turi atsiverti „Žemaitijos pienui“, — tvirtai įsitikinęs R. Jarulaitis. Nemažą darbą ten šiuo metu dirba ir eksporto vadybininkė Kinijos rinkai, gyvenanti Šanchajuje, Eglė Zykutė.

„Pienininkystės“ informacija

LEAN sistemos diegimas padeda siekti nuolatinio tobulėjimo

Jau beveik vieneri metai, kai „Žemaitijos pieno“ bendrovėje vyksta LEAN sistemos sėkmingas diegimas. Įsisavinti ir taikomi pagrindiniai LEAN sistemos metodai: 5 S (vizualus valdymas), Kaizen Teian (nuolatinis tobulėjimas), PDCA (problemų sprendimas), SW (standartizuotas darbas), SMED (greiti perėjimai) ir TPM (visuotinė gamybos priežiūra).

Pasak I.e.p. gamybos direktoriaus Remigijaus Bieliausko, per šiuos LEAN sistemos diegimo metus buvo visko: keitėsi LEAN vadovas, komandų lyderiai ir nariai, buvo daug diskusijų ir ginčų, kaip geriau vienu ar kitu atveju optimizuoti bei standartizuoti

konkrečius gamybinius procesus, naudojant skirtingas LEAN sistemos metodikas. Tačiau tokie „sunkumai“ nesustabdė siekti užsibrėžtų tikslų tobulinant gamybos procesus, šalinant nuostolius, standartizuojant, o tik dar padidino darbuotojų norą tęsti pradėtus

darbus.

Per šiuos metus LEAN komanda ne tik atsinaujino, bet ir sutvirtėjo, vis įtraukdama daugiau įmonės darbuotojų į vykdomus pokyčius. To rezultatas: jau beveik visose darbo vietose įgyvendintas vizualus valdymas, sutrumpinti produkcijos perėjimai, pašalinta nemažai gamybinių problemų, pateikta ir įgyvendinta pasiūlymų. „Visa tai ir yra LEAN sistemos grąža, kurią duoda pats darbuotojas, keisdamas požiūrį, mąstymą ir norą tobulinti įmonę ir joje vyk-

tančius procesus. Todėl galime užtikrintai teigti, kad einame teisingu keliu“, — sako R. Bieliauskas.

Įmonės gamybos cechuose, be jau pritaikytų 5 S, Kaizen Teian, PDCA, pagreitį įgauna nauji LEAN sistemos metodai, kaip:

SW — standartizuotas darbas. Šio metodo dėka aprašomi visi įmonėje vykstantys procesai. Tai leidžia suskaičiuoti darbuotojų darbo krūvį bei jų kuriamą vertę.

SMED — greitas perėjimas. Metodo tikslas — kuo greičiau

pereiti prie kitos produkcijos rūšies, užtikrinant kuo trumpesnį įrangos derinimo laiką.

TPM — visuotina gamybos priežiūra. Metodo tikslas — garantuoti funkcionalų įrenginių veikimą ir užtikrinti darbuotojams tinkamas darbo vietas.

„Žemaitijos pieno“ diegiamos LEAN sistemos vadovu nuo šių metų antrojo pusmečio paskirtas mechanikos projektų vadovas Gediminas Maknickas. Jis, talkinant kitiems LEAN sistemos komandos lyderiams ir įmonės darbuotojams, kontroliuoja numatytų įsipareigojimų bei „namų darbų“ vykdymą, tariasi su LEAN konsultantais, seka įgyvendinamų metodų eigą.

Dabartinis LEAN vadovas G. Maknickas mano, kad LEAN sistemos įgyvendinimo dėka galima optimaliau valdyti esamus procesus įmonėje. „Tai sisteminis būdas procesams optimizuoti, kuris remiasi principu, kad bet kokiam darbe yra padaroma vertės nekuriančių žingsnių, kurie turi būti šalinami. Diegiant LEAN sistemą ypač svarbu, kad visi bendrovės darbuotojai suprastų šios sistemos naudą ir aktyviai dalyvautų jos kūrimo bei įsisavinimo procesuose, tik tada turėsime svarių rezultatų“, — sako G. Maknickas.

Iš kairės: Gediminas Ragauskas, Alvydas Sukauskas, Eglė Martinkienė, Monika Benytė, Irena Baltrušaitienė, Remigijus Bieliauskas, Vilija Petrošienė, Gediminas Maknickas, Jurgita Petrauskienė, Aušra Mitkuvienė, Irma Laurinavičienė, Klemensas Leonavičius ir Paulius Šarkevičius.

(Nukelta į 7 psl.)

Specialistas pataria ir konsultuoja

Galvijų kvėpavimo takų virusinės ligos

Lietuva — žemės ūkio šalis, čia ypač palankios sąlygos gyvulininkystei ir augalininkystei vystyti. Ypatingai svarbią rolę Lietuvoje žemės ūkiui turi viena iš gyvulininkystės šakų — galvijininkystė.

Galvijų produktyvumas, sveikatingumas ir tinkamas veisimas svarbus krašto ekonomikai

Galvijų kvėpavimo takų virusinės ligos yra vienas iš veiksnių, sąlygojančių galvijų bandos sveikatingumą, reprodukciją bei mėsos ir pieno produkciją. Šios ligos sukelia pagrindinius sveikatos sutrikimus suaugusiems galvijams ir prieaugliui ir yra plačiai paplitusios pramoninės galvijininkystės šalyse. Jų pasekoje susidaro didžiuliai finansiniai nuostoliai, kurie susidaro dėl galvijų produkcijos, gydymo ir mirtingumo. Nemaži nuostoliai susidaro ir dėl gyvų galvijų bei jų produktų prekybos ar eksporto į kitas valstybes apribojimo, taip pat išlaidos dėl nugaišusių ar likviduojamų galvijų nustatytus virusines kvėpavimo ligas. Didelė galvijų koncentracija ir nepakankamai kontroliuojamas galvijų judėjimas tarp ūkių turi įtakos galvijų kvėpavimo takų virusinėms ligoms plisti.

Galvijų kvėpavimo takų virusai

Atliekant galvijų ligų tyrimus nustatyta, kad galvijų kvėpavimo takų ligų priežastimis gali būti galvijų infekcinio rinotracheito (GIR), galvijų virusinės diarėjos (GVD), paragripo 3 (PG-3), respiratoriniai sincitiniai (RS) ir Adeno virusai.

Lietuvoje atlikti mokslininkų tyrimai rodo, kad viena iš svarbiausių virusinių galvijų ligų — galvijų infekcinis rinotracheitas (GIR), kurį sukelia galvijų 1 tipo herpesvirusai (GHV1). Tai naminių ir laukinių gyvulių (buivolių, elninių žvėrių ir kt.) liga. Virusas priklauso Varicellovirus genties, Herpesviridae šeimos, Alpha herpesvirinae pošeimiui.

Virusų DNR analizė leido šiuos virusus suskirstyti į subtipus: 1.1 sukelia kvėpavimo takų ligas; 1.2 infekuoją kvėpavimo takų ir lytinių organų gleivines; 1.3 subtipui būdingos neurologinės infekcijos. Dar skiriami 2a ir 2b subtipai, mažiau virulentiški negu 1 subtipo vi-

rusai. Nors galvijams gydyti naudojami modernūs ir efektyvūs vaistai, veršelių gaidamumas dėl virškinimo, o ypač kvėpavimo organų ligų, yra didelis. Veršelių kvėpavimo takų ligos dažniausiai yra ūmios, greitai plinta ir sunkiai gydomos. Praktikoje tokie susirgimai vadinami bronchopneumonijomis, nes ligos sukėlėjai pažeidžia tiek viršutinius kvėpavimo takus, tiek ir bronchus, o ligai komplikuojantis vystosi plaučių uždegimas, t.y. pneumonija. GVD virusas priklauso Pestivirus genties Flaviviridae šeimai. Visiems pestivirusams būdingas gebėjimas pereiti placentos barjerą. GVDV yra vienas iš veiksnių, sąlygojančių galvijų bandos sveikatingumą, reprodukciją bei pieno primilžį. Lietuvoje atlikti mokslininkų tyrimai rodo, kad pagrindinis GVD šaltinis yra persistentiškai infekuoti galvijai. GVD virusas gali užkrėsti galvijus, avis, rečiau — kitus atrajotojus ir kiaules.

GVD — vienas labiausiai paplitusių galvijų virusų pasaulyje. Šio viruso pasireiškimas galvijų bandose atneša didelių finansinių nuostolių. Nuostoliai yra susiję su reprodukcijos sutrikimais. Net pusė galvijininkystės nuostolių patiriama dėl persistentiškai infekuotų gyvulių, nuolat plintančių virusą. Pasireiškęs GVD virusas gali sukelti daugybę padarinių: vaisingumo problemą, imunosupresiją, diarėją, trombocitopeniją, pieno primilžio mažėjimą. Gyvuliams, besilaukiantiems palikuonių, transplacentinė infekcija gali sukelti abortus, vaisius gali gimti negyvas, išsigimęs, o palikuonims gali sukelti persistentišką infekciją. Persistentiškai užsikrėtę gyvuliai virusą platina visą savo gyvenimą. Persistentiškai infekuotiems gyvuliams dažniausiai klinikiniai požymiai nepasireiškia, nors dalis veršelių apatiški, mažesnio svorio, nekoordinuotų judesių. Tokie veršeliai ilgai neišgyvena.

PG-3 sukėlėjai — Paramixoviridae šeimos, Paramixovirus genties virusai. Jie plinta oru, kai susirgę gyvuliai kosi ar čiaudo. Bandose gali persirgti visi galvijai, ypač jei užkratas į bandą patenka pirmą kartą. Virusams jautriausi veršeliai iki 6 mėnesių, vyresni serga lengvai, ne visada galima pas-

tebėti ligos požymius. Veršeliai paprastai suseraga praėjus 1-2 paroms po užsikrėtimo. Veršelių kūno temperatūra pakyla iki +41,5°C, prasideda sloga, vėliau gali išsivystyti bronchitas ar plaučių uždegimas. Liga paprastai trunka apie dvi savaites. PG-3 dažnai pasireiškia kartu su IGR, GVD ir RS virusais, Pasteurella multocida ir Haemophilus somnus.

RS virusų infekcijos sukėlėjas — Paramixoviridae šeimos, Pneumovirus genties virusai. RS virusus platina sergantys gyvuliai, gali sirgti ir avys. Šių virusų sukeltomis kvėpavimo takų ligomis serga veršeliai nuo 1 mėnesio, bet gali sirgti ir suaugę galvijai. Galvijams susirgimas gali pasireikšti po 3-5 dienų nuo užsikrėtimo. Iš pradžių kūno temperatūra pakyla iki +42°C, vėliau gyvulys ima kosėti, seilėtis, netenka apetito, veršingos karvės gali abortuoti. Veršeliai serga 3-5 dienas, suaugę gyvuliai serga sunkiau, ir liga gali tęstis iki 10 dienų.

Adeno virusų infekcijos sukėlėjas — Adenoviridae šeimos, Mastadenovirus genties virusai. Adeno virusų infekcijos šaltinis yra sergantys gyvūnai, plintantys virusus per nosies išskyras ir fekalijas. Šiais virusais užsikrečiama aerogeniniu ir alimentiniu keliu. Virusams jautriausi yra veršeliai nuo 2 savaičių iki 4 mėnesių, vyresni serga latentine forma ir išlieka viruso nešiotojais. Veršeliams šios ligos inkubacinis periodas yra 3-4 paros. Ligos pradžioje kūno temperatūra pakyla iki +41,5°C, prasideda serozinė sloga, vėliau atsiranda pūlingos gleivių išskyros iš nosies, ašaroja akys, konjunktivitas, kosulys, sunkus kvėpavimas ir viduriavimas. Ypač sunkiai serga 2-3 savaičių amžiaus veršeliai, mirtingumas gali siekti 50-60 proc.

Galvijų virusinių kvėpavimo takų ligų tyrimai

Reikia pabrėžti, kad dažnai galvijų virusinės kvėpavimo ligos yra besimptomės arba pasireiškia nebūdingais požymiais. Tai priklauso nuo galvijų organizmo rezistentumo, laikymo sąlygų, ligos sukėlėjų atsparumo aplinkos sąlygoms, sukėlėjo virulentiškumo, persistencijos. Todėl tikslinga išsiaiškinti, kokios virusų padermės

cirkuliuoja, kaip jos kinta, kokią rolę atlieka jos profilaktikai. Lietuvos galvijininkystės ūkiuose reikia nuolatinės epidemiologinės galvijų virusinių kvėpavimo ligų analizės bei šių ligų sukėlėjų biologinių savybių tyrimo.

Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto (NMVRVI) Virusologinių tyrimų skyriuje yra atliekami galvijų virusinių kvėpavimo takų ligų tyrimai. Galvijų kraujo mėginiai tiriami imunofermentinės analizės (IFA) metodu. Nustatomi GIR, GVD, PG-3, RSV ir Adeno virusinės infekcijos antikūnai (Ak) kraujo serume ir GVD antigeno (Ag) tyrimai serume. Įdiegtas galvijų respiratorinių ligų (GHV-1, GVDV, GRSV ir PG-3) tyrimas IFA metodu iš plaučių pataloginės medžiagos. Taip pat atliekami infekcinio rinotracheito (GIR) gE žymėtos vakcinos antikūnų tyrimai kraujo serume. Dėl šių ligų tiriami veisliniai gyvuliai, gyvuliai skirti pardavimui veislei, importui, eksportui, atliekami profilaktiniai tyrimai.

Tyrimų rezultatai

* 2011 metais GIR Ak atžvilgiu buvo ištirti 4219 galvijų, iš kurių 525 galvijams buvo nustatyti GIR antikūnai (12,44 proc.), o 2012 metais iki spalio mėnesio — 7,34 proc.

* 2011 metais GVD Ak atžvilgiu buvo ištirti 2317 galvijų, iš kurių 338 galvijams buvo nustatyti GVD antikūnai (14,58 proc.), o 2012 metais iki spalio mėnesio — 12,37 proc.; GVD Ag atžvilgiu 2011 metais buvo ištirtas 4191, iš kurių buvo nustatyti 45 galvijai GVD Ag persistentiniai viruso nešiotojai (1,07 proc.), 2012 metais iki spalio mėnesio — 7,80 proc.

* 2011 metais PG-3 Ak atžvilgiu buvo ištirti 394 galvijai, iš kurių 257 galvijams buvo nustatyti PG-3 antikūnai (65,22 proc.), o 2012 metais iki spalio mėnesio — 47,45 proc.

* 2011 metais RSV Ak atžvilgiu buvo ištirti 389 galvijai, iš kurių 238 galvijams buvo nustatyti RSV antikūnai (61,18 proc.), o 2012 metais iki spalio mėnesio — 61,80 proc.

Kaip išvengti infekcijos plitimo

Artėjant šaltiems orams daugelis galvijų gali susirgti lėtinėmis ligomis. Infekcijos galima išvengti pritaikius ir pagerinus laikymo sąlygas, tinkamai ventiliuojant patalpas, pagerinus prieauglio priežiūrą. Taip pat didelę rolę turi galvijų serologiniai tyrimai, anksti nustatytus galvijų virusines kvėpavimo ligas galima išvengti didelių ekonominių nuostolių, susidarančių susirgus galvijams, sumažėjus mėsos, pieno ir kitai produkcijai, netekus gyvulių, prieauglio ir bandų veislinio branduolio. Todėl rudenį prieš suginant galvijus į tvartus, patartina ištirti galvijus ir paruošti geras laikymo bei šėrimo sąlygas žiemai, taip užtikrinant sveikos bandos statusą nuo virusinių kvėpavimo takų ligų. Siekiant efektyviau kovoti su šiomis ligomis, ūkininkams nors kartą per metus rekomenduojama išsitiirti laikomus galvijus, ypatinai veislei laikomus galvijus.

Dr. Ingrida Jacevičienė
Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto Virusologinių tyrimų skyriaus vedėja

Pieno kokybės priklausomybė nuo įvairių veiksnių

Metų laikas. Pieno sudėtis per metus nebūna vienoda. Vasarą riebalų piene būna 0,2-0,3 proc. mažiau negu žiemą, o rudenį pienas būna 0,2-0,4 proc. riebesnis negu pavasarį. Kinta ir mineralinių medžiagų bei vitaminų kiekis piene. Vasarą riebalų, baltymų ir mineralinių medžiagų piene sumažėja dėl pasikeitusio šėrimo. Pieno sudėtis pakinta ir staiga keičiantis orams. Pavyzdžiui, per vasaros karščius ar dažnai griaudžiant perkūnijoms karvės duoda mažiau pieno, jis būna liesesnis, nes pablogėja jų apetitas. Lietingomis vasaromis, kai mažas atmosferos slėgis, karvės duoda net 12-15 proc. mažiau pieno. Karvių pieningumą per karščius skatina girdymas vėsiu vandeniu. Daugiau primelžiamą ir iš karvių, žiemą girdomų pa-

šildytu 16-18°C temperatūros vandeniui.

Paros laikas. Rytinio melžimo pienas paprastai būna liesesnis negu pietinio arba vakarinio. Baltymų kiekis per parą kinta labai nedaug. Pirmosios pieno čiurkšlės būna liesiausios, o paskutinės — riebiausios.

Didelę įtaką pieno kiekiui, sudėčiai ir savybėms turi veiksniai, susiję su pieno gavimu: melžimo dažnumu ir technologija, tešmens masažu, mocionu.

Melžimo dažnumas. Pienas susidaro ir kaupiasi tešmenyje per visą parą. Kai slėgis tešmenyje padidėja iki 35 mm Hg, pienas nebesusidaro. Jeigu karvė tuo metu nepamelžiama, prasideda atvirkštinis procesas — rezorbavimasis. Melžiamų 4, o ne 2 kartus

per parą karvių pieningumas, priklausomai nuo produktyvumo, padidėja 5-20 proc.

Karvių reakcija į melžimų skaičių priklauso nuo veislės ir individualių savybių. Iš daugelio veislių karvių, melžiamų 2 kartus, gaunami rekordiniai primilžiai. Kad būtų mažesnės pieno gamybos darbo sąnaudos, daugelyje pasaulio šalių karvės melžiamos 2 kartus, nepaisant jų produktyvumo. Selekcininkai nuosekliai dirba siekdami, kad padidėtų karvių tešmens talpa ir jos geriau prisitaikytų prie dukartinio melžimo.

Norint ūkyje pereiti nuo trikartinio karvių melžimo prie dukartinio, pirmiausia reikia 2 kartus per parą melžti pirmaveršes. Vietoj 3 kartų pradėjus melžti 2 kartus, suaugusių karvių išmilžiai gali su-

mažėti net 22-40 proc.

Tešmens masažas. Reguliariai masažuojant tešmenį prieš melžimą ir jo pabaigoje, primilžis padidėja 8-12 proc., o pieno riebumas — 0,2 proc. Svarbu tešmenį pamasažuoti melžimo pabaigoje ir išmelžti visą pieną, nes paskutinėse pieno porcijose yra daugiau riebalų (8-12 proc.).

Melžimosi greitis parodo karvės reakciją į melžimo procesą ir yra nusakomas pieno kiekiu, išmelžtu per laiko vienetą (kg/min.). Daugelis autorių tyrimais nustatė ryšį tarp melžimosi greičio ir karvės pieningumo. Karvės, iš kurių per parą primelžiama po 21,1-24 kg pieno, melžimo greitis būna 1,9 karto didesnis negu tų, iš kurių primelžiama po 12 kg ir mažiau. Šis ro-

diklis daug priklauso nuo individualių gyvulio savybių ir yra paveldimas.

Melžimo eiga. Netinkamai melžiant, grubiai elgiantis su gyvuliu, pakeitus melžimo tvarką, veikiant triukšmui ir kitiems veiksniams, pieno atleidimo refleksas slopinamas arba gali visai nutrūkti, ir tešmenyje liks pieno. Karvių fermoje įvairių agregatų keliamas triukšmas neturi viršyti 70 decibelų.

Kiti veiksniai. Nustatyta, kad melžiamų karvių produktyvumui didelę įtaką turi tvartų mikroklimatas: oro drėgnumas, temperatūra ir apšvietimas.

Dr. Dangulė Urbšienė
Šaltinis: <http://www.pienoukis.lt/pieno-kokybes-priklausomybe-nuo-ivairiu-veiksniu-v-dalis/>

LEAN sistemos diegimas padeda siekti nuolatinio tobulėjimo

(Atkelta iš 5 psl.)

LEAN sistemoje dalyvaujantys darbuotojai vienu balsu tvirtina:

LEAN — tai konkurencinis pranašumas rinkoje!

LEAN — tai nuolatinė tvarka, gerinanti produkcijos kokybę!

LEAN — tai nuostolių mažinimas!

LEAN — tai nuolatinis tobulėjimas!

Viską lemia puikiai surinkta komanda, kurią remia ir tiki jos darbo sėkme įmonės vadovai.

Būtina paminėti ir sertifikuotus įmonės darbuotojus:

5S — Alvydas Sukauskas, dar-

buotojų saugos ir sveikatos vado-vas; Vaida Poškienė, produktų vystymo technologė; Monika Benytė (teorinė dalis), produktų vystymo technologė.

KAIZEN — Nerijus Latakas, projektų vadybininkas; Jurgita Petrauskienė, pardavimų vadovė.

PDTV — Klemensas Leonavičius, vyriausiasis mechanikas; Nerijus Latakas (teorinė dalis), projektų vadybininkas.

SMED — Gediminas Maknickas, mechanikos projektų vadovas.

TPM — Paulius Šarkevičius, inžinierius-mechanikas.

SD — Aušra Mitkuvienė, ekono-

mistė.

Įmonėje yra viena nuolatinė visų kursų klausytoja, turinti net šešis sertifikatus. Tai kokybės vadovė Vilija Petrošienė.

„Man viskas įdomu, kas dedasi įmonėje, nes įgyvendinant mais-

to saugos ir kokybės sistemą, reikia turėti daug žinių. Ypač svarbu vėliau teorines žinias efektyviai pritaikyti praktikoje“, — sako V. Petrošienė.

„Pienininkystės“ informacija

Prisiminkime gruodžio mėnesio šventes

Senieji mėnesio pavadinimai — Sausinis, Vilkinis, Vilkų, Kalėdų

ADVENTO PRADŽIA (kilnojamą data, 2013 m. tai bus gruodžio 1 d.) — prasideda naujieji Bažnyčios liturginiai metai. Tai keturių savaitės prieš Kalėdas, kurios atskaičiuojamos ne nuo gruodžio 25 d., bet pradedamos artimiausią sekmadienį nuo Šv. Andriejaus dienos.

Pagal lietuvišką ir krikščionišką tradiciją visą gruodžio mėnesį tęsiasi ADVENTAS — tai prieškalėdinio susikaupimo, atgailos, apsisivalymo, pasiruošimo laikotarpis, laukiant Kristaus atėjimo pasaulin šventės — Kalėdų. Adventu prasideda nauji liturginiai Bažnyčios metai.

ŠVENTOJI BARBORA (gruodžio 4 d.) — IV a. mergelė kankinė. Anot legendos, Barbora buvusi Mažosios Azijos turtuolio Dioskuro dukra. Tėvas labai ją saugojo ir net uždarė bokšte, kad jos nesuviliotų nuolatiniai gėrbėjai. Barbora įtikėjo, apsikrikštijo ir davė skaisybės įžadus. Už šį poelgį buvo tėvo pasmerkta. Romėnų valdžia ją kankino ir nukirsdino tėvo kardu. Tikima, kad po jos mirties tėvą nutrenkė žaibas. Ikonografijoje Barbora vaizduojama su karūna ant galvos ir ilgu apsiaustu. Dažniausiai kairėje rankoje ji laiko kalaviją, o dešinėje — taurę arba palmės šakelę.

Šv. Barbora laikoma globėja visų, kurie mirė ne sava mirtimi, t.y. per nelaimingą atsitikimą, ypač nuo gaisro. Apskritai Šv.Barbora laikyta laimingos mirties išprašytoja tiems, kurie mirė nespėję priimti Švenčiausiojo Sakramento, saugotoja nuo žaibo, ugnies, staigios mirties. Taip pat tikima, kad jai meldžiantis apsisaugoma nuo gaisrų.

ŠVENTASIS MIKALOJUS (gruodžio 6 d.) — IV a. Myros (dabartinė Turkija) vyskupas, išdalinęs visą paveldėtą turtą vargšams, globojęs ir šelpęs našlaičius, užtaręs ligonius, keliautojus, vargstančius, nuteistuosius, pirklius, turtingus ir vargšus, nežiūrint jų tikėjimo. Mikalojus yra Rusijos ir Graikijos šventasis globėjas. Viduramžiais apie jį sukurta daugybė legendų, kurių rezultatas yra

krikščioniškasis Kalėdų Senelis, kuris didelėje pasaulio dalyje vadinamas Santa Klausu.

Tuo tarpu Lietuvoje šventojo vyskupo įvaizdis susiliejo su mūsų ikikrikščionišku Seniu Kalėda (Die-du ar Dievuliu). Ši diena — tai šventasis Mykolas, Mykolinės.

SVC. MERGELĖS MARIJOS NEKALTO PRASIDĖJIMO IŠKILMĖ (gruodžio 8 d.). Popiežius Pijus IX 1854 m. gruodžio 8 d. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo dogmą paskelbė privaloma tikėjimo tiesa visam katalikiškam pasauliui. Jėzaus motiną Mariją jau pirmieji Bažnyčios mokytojai lygina su le-va, kol šioji dar buvo mergelė. „...bet vėliau viena jų — le-va — tapo mūsų mirties priežastimi, o an-trą — mūsų atgimimo priežastimi“ (Šv. Efreimas). Mergelė Marija, numatyta būti Dievo Motina, nuo pirmojo savo egzistavimo momento Dievo visagalybės buvo apsaugo-ta nuo gimtosios nuodėmės. Tai ir vadinama Nekaltu Prasidėjimu.

ŠVENTOJI LIUCIJA (gruodžio 13 d.) arba Šviesos diena. Liucija — III-IV a. Sirakūzuose gyvenusio mergelė kankinė; ji neišsižadėjo krikščioniškojo tikėjimo nei gąsdinama kalaviju, nei grasinama atiduoti į gėdos namus, nei deginama ugnimi.

Liucija — šventoji Skandinavijos šalių globėja. Liucijos šventė ypač plačiai paplito Švedijoje XIX a. pabaigoje. Šios dienos simbolis — šviesos spingsulė (žibintas, deglas, žvakė).

Apie gruodžio trylikąją vakarai jau nustoja trumpėję — saulė leidžiasi vienu ir tuo pačiu metu. Tik rytą ji dar vis kažkiek „pramiega“. Lietuviai nuo seno švėsdavo saulės sugrįžimo šventę (Sugrįžtuves), pradedami nuo Šviesos dienos iki saulės Saulėgrįžos (akimirkos, kai būna ilgiausia naktis ir trumpiausia diena, o vėliau dienos pradeda ilgėti). Kitados Lietuvoje šią dieną būdavo atliekamos ugnies pagerbimo apeigos, kalbamos maldos namų židinio ugnelei ir jos globėjai Gabijai. Beje, pagal senąjį Julijaus kalendorių, Kalėdos atitikdavo gruodžio 13-osios datą. Ir dabar Šviesos dieną galime už-

degti ugnelę savo namuose, su-kurti švenčių laukimo nuotaiką. Pagal šią dieną spėdavo ir būsi-mus orus.

ELNIO DEVYNIARAGIO ŠVENTĖ (gruodžio 21 d.) arba Žie-mos saulėgrįžos pradžia. Pagal astronominį kalendorių, žiemos solsticija (ilgiausia naktis ir trumpiausia diena) įvyks gruodžio 22-ąją — tuomet šiaurės ašigalis es-ti labiausiai nukrypus nuo saulės. Ikikrikščioniškais laikais mūsų protėviai turėjo savitas žiemos saulėgrįžos apeigas. Tas saulės stabtelėjimas horizonte būdavo švenčiamas keletą dienų. Kai kas iš prosenovinių apeigų išliko iki mūsų dienų kaip tradiciniai lietuviškų Kūčių ir Kalėdų papročiai.

KŪČIOS (gruodžio 24 d.). Šis vakaras — pati svarbiausia lietuvių šeimos šventė (Kalėdų išvakarės). Visi turi būti namuose. Neesantiems ir tais metais mirusiems paliekama įprastinė jų vie-ta. Kūčių vakarienė pradedama malda ir geriausiais palinkėjimais. Duonos, o vėliau šventintos plotkelės (kalėdaičio) laužimas — sakralus veiksmas, sujungiantis laužėjus visiems metams. Kūčių naktį baigiasi senas ir prasideda naujas ciklas. Tai nepaprasta aki-mirka, kai žmogus tarsi pakimba tarp dangaus ir žemės, tarp gyvybės ir mirties, kuomet atsi-veria visos galimybės. Iš čia — visi kalėdiniai ir naujametiniai bur-tai. Šią nepaprastą naktį žmogus pats yra lyg vanduo, virstantis vy-nu. Su nauja viltimi jis turi atnau-jinti savo dvasią naujam prasidedančių metų ratui, kilimui aukš-tyn, su saule, į Šviesą.

ŠVENTIEJI ADOMAS IR IEVA (gruodžio 24 d.). Jų minėjimas Bažnyčioje būtent šiuo metu — tarsi dar vienas pasaulio sutvėri-mo, visos žmonijos pradžios (kaip ir Metų pradžios) simbolis. Ir ryšys su Kūčiomis kaip intymia šeimos švente bei su po poros dienų švenčiama Šventosios Šei-mos iškilme.

KALĖDOS (gruodžio 25 d.) — Jėzaus Kristaus gimimo ir Žie-mos saulėgrįžos šventė. Šventų Kalėdų rytas prasideda Bernelių mišiomis, kurios anuomet būdavo vaikų džiaugsmo ir jaunimo linksmybės valanda bažnyčioje: piemenėliai grodavo, dūduoda-

vo, švilpiniudavo — liūliuodavo gi-musį Kūdikėlį Jėzų. Pirmąją Kalė-dų dieną visi stengiasi būti geri, ne-sipykti, nesibarti. Tą dieną į sve-čius nevaikščiodavo, nedirbdavo jokių darbų. Pirmoji naujo ciklo diena yra tarsi rūbas, į kurį įvilkti visi ateinantys metai. Su koku nu-siteikimu pradėsi dieną, pradėsi metus, tokia bus ir visa diena, ir visi metai.

ŠVENTASIS STEPONAS (gruodžio 26 d.) — I a. pirmasis krikščionių šventasis kankinys, graikiš-kai kalbėjęs žydas. Jo darbai ir kankinystė aprašyti Apaštalų Darbuose. Už piktažodžiavimą prieš Dievą ir Mozę Steponas buvo nu-vestas į sinedrioną, kur jis apkalti-no žydus Dievo Sūnaus nužudymu. Žydai labai įniršo ir užmėtė jį akmenimis. Šv. Steponas laikomas diakonų ir kenčiančių galvos skausmus globėju. Ikonografijoje jis vaizduojamas kaip jaunas vyras su diakono dalmatika; atributai — akmenys, palmės šakelė, smilkytuvas.

BLUKVILKIS arba KALADĖS DIENOS (gruodžio 26-30 d.) — tai ypatinga senovinė apeiga. Per kaimus su didžiausiu triukšmu vel-kamas blukas (blukis) — senas kel-mas, kuris vėliau sudeginamas. Sakoma, kad sudeginami senieji, blogi metai. Šis paprotys paplitęs ir Latvijoje bei daugelyje kitų Eu-ropos tautų.

ŠVENTOJI ŠEIMA (gruodžio 26 d.) — Jėzaus, Marijos ir Juozapo šventė (iškilmingai minima sekma-dienį tarp gruodžio 26 d. ir 31 d., o jei tokio nėra, tai gruodžio 30 d.). Bažnyčia, švėsdama Šventosios Šeimos dieną, nori mums atsk-leisti meilę, besireiškiančią žmogiškosiose bendruomenėse, ypač šeimos bendruomenėje. Šventoji šeima yra daugelio kitų šeimų pa-vyzdys.

KŪCELĖS (gruodžio 31 d.) — Naujųjų Metų išvakarės, kurios se-novės kaime tarsi atkartodavo Ka-lėdų išvakarių, t.y. Kūčių apeigas, burtus ir panašiai. Šiais laikais Nau-jųjų sutikime gelmės beveik nebe-likę — tai tik triukšmingos karna-valinės linksmybės. Tačiau, jei tik-rai šventai, šviesiai ir tykiai sutiko-me Kalėdas, galime ir patriukš-mauti, energingai padėdami metų Ratui įsisukti aukštyn, riedėti link pavasario.

Skelbimai

Parduoda

Techniką

Vienašę priekabą 1PTS-2 (trak-toriui T-25, su dokumentais, tech-niškai tvarkinga, pakeistas cilind-ras, metalinė, paaukštinta, 260x210x90). Kaina 3700 Lt. Tel. 8~689 83459.

Buldozerį (kabinamas trakto-riaus gale), lakštą (lenktas, buldo-zeriui gaminti). Tel. 8~614 38535.

Melžimo aparatus (elektrinius, benzininius, dyzelinius), jų dalis. Tel.: 8~618 17048; 8~620 17610.

Ūkininkas nebrangiai — grūdų žlaugtus (yra daug maistinių me-džiagų). Atveža. Tel. 8~617 95612.

Didįjį hidrocilindrą (frontaliniam krautuvui). Tel. 8~685 58689.

Krautuvą traktoriui T-16. Tel. 8~652 45357.

Traktorius: MTZ-50 (veikiantis), T-16 M (naujos padangos, hidrau-liai, vagotuvus, dalginę šienapjo-vė), džiovintas pušines lentas (4 cm storio, 3,6 m ilgio) bulves maistui. Tel. 8~615 42368.

Traktorių T-40 (dalimis), T-40 prie-kinį tiltą (nevaromas, su ratais). Tel. 8~604 50032.

Gyvulius ir paukščius

Lietuvos sunkiųjų veislės darbinę kumelę. Tel. (8~448) 44722 (vaka-re).

Avis (veislei ir skersti). Kaina su-tartinė. Tel. 8~614 37060 (po 14 val., netoli Kaltinėnų).

Ekologiškais pašarais užaugintas kiaules. Tel. 8~612 54479.

Mėsinius paršelius. Tel. 8~622 73883.

Paršelius (kaina 120 litų). Tel. 8~611 07419.

Kiaules iš ekologinio ūkio. Tel.: 8~602 87951; 8~604 67755.

Sukergtą telyčią (veršiuosis gruodžio 7 d.). Tel. 8~616 30791.

Veršingą telyčią (veršiuosis kovo 2 d.). Tel. (8~448) 47864.

6 savačių paršelius, du mėsinius bekonus. Tel. 8~679 80755.

Lietuvos sunkiųjų veislės 8 erži-lus ir 5 kumeles (nuo 6 mėn. iki 16 metų, kaina nuo 1000 Lt iki 4500 litų) Plungės rajone. Tel. 8~618 10285.

Kitas prekes

Ekologiškais pašarais augintų žąsų skerdieną. Tel. 8~670 18143; 8~670 18144.

Įvairiais kiekiais cukrinius runke-lius, kukurūzus, įvairius pašarinius grūdus (kaina priklauso nuo per-kamo kiekio). Gali atvežti. Tel. 8~615 86765.

Žąsis, lietuviškas juodgalvių veislės avytės su kilmės doku-mentais, ėrienos skerdieną. Tel. 8~639 89880.

Perka

Transporto priemones

Traktorių MTZ-82 (gali būti su krautuvu), 2 arba 3 kub. m cis-terną. Tel. 8~607 97425.

Gyvulius

20 karvių. Tel. 8~699 29623.

25-ojo gimtadienio proga:

Romą Martišauską — gamybos meistrą (UAB „Klaipėdos pienas“).

30-ojo gimtadienio proga:

Dianą Bartusevičienę — dizainerę (UAB „Klaipėdos pienas“).

35-ojo gimtadienio proga:

Rasą Sudarienę — produkcijos atrinkėją;
Svajūną Šniaukštą — pieno privežėją;
Renatą Bučiuvienę — gamybos vadovę;
Liudmilą Bieliauskienę — pardavėją kasininkę (UAB „Čia market“);
Giletą Opulskienę — pardavėją kasininkę (UAB „Čia market“).

40-ojo gimtadienio proga:

Praskoviją Bartulienę — parduotuvės vedėją (UAB „Čia market“);
Aliną Ubartienę — pardavėją kasininkę (UAB „Čia market“).

45-ojo gimtadienio proga:

Nijolę Apanavičienę — „Pik-Nik“ cecho fasuotoją (ABF „Šilutės Rambynas“).

50-ojo gimtadienio proga:

Stefaniją Juodienę — pieno surinkėją;
Aušrą Bružienę — gamybos viršininkę (UAB „Klaipėdos pienas“);
Rasą Klovienę — gamybos darbininkę (UAB „Klaipėdos pienas“);
Nijolę Mažutienę — sūrių gamintoją (ABF „Šilutės Rambynas“).

55-ojo gimtadienio proga:

Joną Žimką — vairuotoją laborantą;
Algį Plešką — vairuotoją ekspeditorių;
Antaną Rubiną — automatikos inžinierių.

60-ojo gimtadienio proga:

Oną Katarskienę — produkcijos atrinkėją.

65-ojo gimtadienio proga:

Birutę Končienę — pieno surinkėją.

15 metų darbo sukakties proga:

Loretą Mickevičienę — personalo vadybininkę.

10 metų darbo sukakties proga:

Irma Laurinavičienę — ekonomistę;
Vitą Rusienę — gamybos darbininkę;
Donatą Druktenį — apsaugos darbuotoją;
Praną Algį Pocių — vairuotoją laborantą;
Larisa Ganzijevą — eksporto vadybininkę;
Ritą Steponavičienę — pieno surinkėją;
Gintarą Marčią — autokaristą gamybos darbininką (UAB „BMVK“).

SŪRIO DŽIUGAS NAMAI

Kad tamsūs vakarai neprailgtų,
 užsukite į Sūrio DŽIUGAS namus Telšiuose!
 Čia visada rasite visą sūrio DŽIUGAS asortimentą, derančius
 gurmaniškus priedus ir išskirtinius skanėstus. Visus metus džiugina puikus
 vaizdas į Masčio ežerą, o senus laikus menančioje jaukioje skliautuotoje
 menėje nuolat organizuojamos sūrio degustacijos.

Registracija ir informacija tel.: +370 616 46984; +370 656 06763
 arba degustacijos@dziugashouse.lt
 Naujienas sekite facebook'o profilyje Legendinis sūris Džiugas

Respublikos g. 49-7 Telšiai. Tel. 8-444-53748. Dirbame kasdien nuo 10 iki 22 val.

www.dziugashouse.eu

Leidžia: Lietuvos pieno ūkių asociacija.
 Luokės g. 73, LT-87140 Telšiai.
 Tel.: 8-444-22391, faksas 8-444-69210.
 El.paštas: LPUA.info@gmail.com

Redakcinė kolegija: Rigilda Baniienė;
 Diana Abelkienė; Irena Baltrušaitienė;
 Jolanta Bitinienė; Rimantas Banevičius;
 Mindaugas Čėjauskas.

Spausdino Šiaulių „Titnago“ spaustuvė.
 2 sp. l. Leidžiamas
 nuo 1995-09-23, kartą per mėnesį.
Tiražas 3200 egz.

Dar daugiau naujienų
 ir elektroninė parduotuvė
www.dziugashouse.lt

Rašykite! Skambinkite!

Norintys pirkti ar parduoti galvijus, žemės ūkio techniką, kitas su
 ūkininkavimu susijusias prekes, galite
 kreiptis telefonais 8-684 78390;
 8-610 08187; rašyti el.p.:
dackeviciene@gmail.com,
lpua.info@gmail.com

ISSN 1648-777X

Draugaukime:
Legendinis sūris DŽIUGAS

9 771 648 777 005